

בכורה
של
יצירות
טריות
מאת

ויליאם פורסיית

מאת הלמוט שיי

"חלל קטן", באלט פרנקפורט

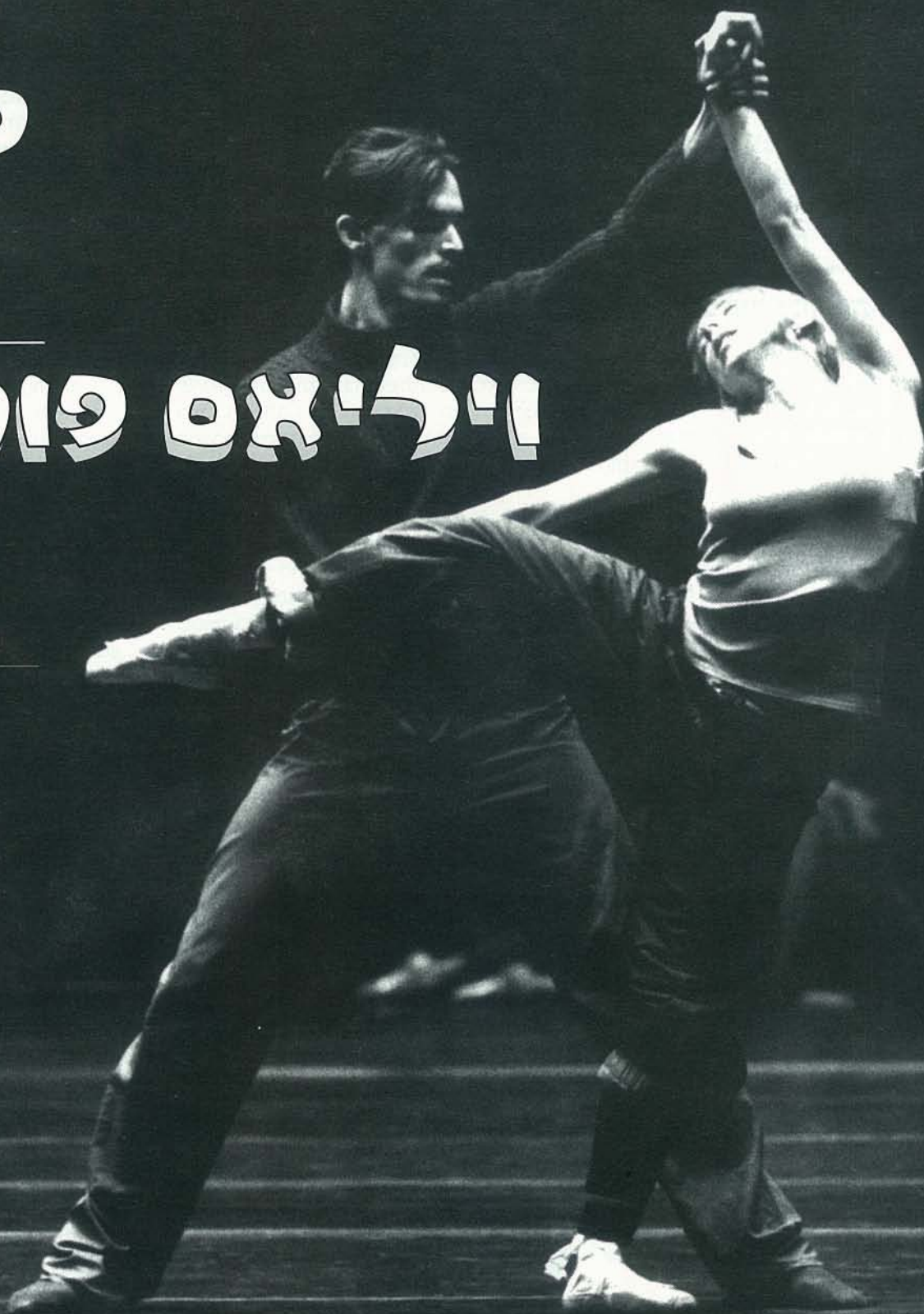
כור: ויליאם פורסיית

צלם: דומיניק מנצוס

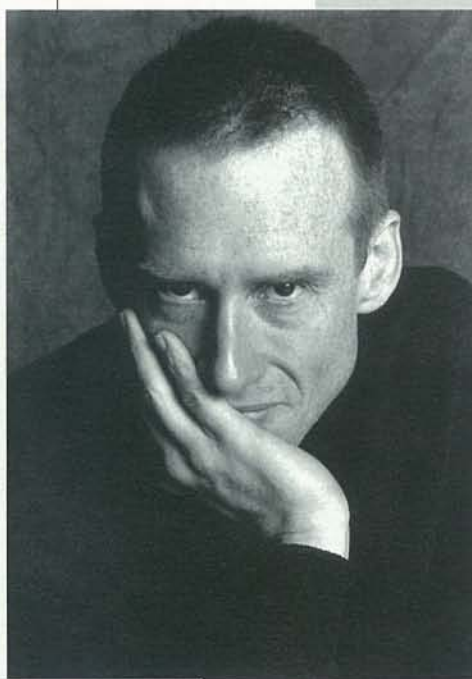
MALL VOID, BALLET FRANKFURT

CHOR.: WILLIAM FORSYTHE

PHOTO: DOMINIK MENTZOS

המבצעים לעולם אגם
נפגשים, שוב ושוב נפסק
שטף התנועה ומתחיל
מחדש. דואטים
ושלישיות נעזרים
לפתע, ונמשכים
לכיוונים שונים. זוהי
כוריאוגרפיה שאינה
מבקשת "לומר" דבר,
ובכל זאת אתה חש
באווירה מליאת איום,
היורדת על הרקדנים, אי-
ודאות הרומזת אל
העתיד הבלתי ידוע

באביב שנת 1982 התקיים מופע- בכורה של "תיאטרון המחול הנדרלנדי" בהאג, שגרם לאוהבי הבאלט הלם ממש, אבל גם עיצבן לא מעט חובבי מחול מודרני. היצירה נשאה את השם "הליכות" (Gänge), מאת הכוריאוגרף בילי פורסיית, שהיה אז בן 32 שנה. מה שכנע את מנהל בית-האופרה של פרנקפורט, למנות את פורסיית שנתיים אחר כך, ב-1984, למנהל להקת הבאלט שם? בלי ספק היתה זו חדשנותו, וכן הצורות והתהליכים דרכם הגיע פורסיית לניתוח הבאלט הקלאסי והניאו-קלאסי ושינה בכך את פני אמנות המחול בימינו.

אחרי המהפכה של "הליכות", ששמה שונה מאוחר יותר ל"Going", המשיך פורסיית ללבן, לשנות ולעצב את סיגנונו באסתטיקה חדשה, וליצור אמנות במה מולטימדיאלית, בה חברו יחדיו מחול, מוזיקה, חזות ושפה, תוך שימוש בהישגי הטכניקה העכשווית, של העידן האלקטרוני - של האלקטרוניקה והמחשב - ליצירת שינוי כביר במופעי "באלט פרנקפורט".

עד היום מהווים המושגים "ניתוח", "חקירה" ו"work in progress" את בסיס יצירתו. מומחים ומבקרים מרבים לציין לאחרונה, שדרך זו לדה-קונסטרוקציה מוליכה לרחוב ללא מוצא. האם הבכורה השניה של העונה החולפת, שהתקיימה בסוף ינואר השנה, תיתן מענה לחששות אלה?

המופע נפתח ב-"Hypothetical Stream 2", למוזיקה מאת Stuart Dempster ומאת Ingram Marshall. שוב עוסקת היצירה בדה-קונסטרוקציה של הבאלט והאסתטיקה שלו. החומר התנועתי "הישן" זוכה בעזרת תנועות פיתול ועיוותים וירטואליים למשמעויות חדשות. זאת בעזרת ארגון בלתי שיגרתי של הבימה וצורות מיזאנסצינות יוצאות דופן. המבצעים לעולם אינם נפגשים, שוב ושוב נפסק שטף התנועה ומתחיל מחדש. דואטים ושלישיות נעצרים לפתע, ונמשכים לכיוונים שונים. זוהי כוריאוגרפיה שאינה מבקשת "לומר" דבר, ובכל זאת אתה חש באווירה מליאת איום, היורדת על הרקדנים, אי-ודאות הרומזת אל העתיד הבלתי ידוע.

בעקבות יצירה זו הגיע תורו של המחול "small void" (ללא אות גדולה בראש המילה), שניקד, בניגוד לראשון שפתח את הערב, על בהונות. השפה התנועטית של הבאלט המסורתי וזה של באלנשין זוכה לטיפול עכשווי. רביעיית נגני כלי-מיתר מלווה בנגינה חיה (המוזיקה מאת המלחין Thom Willens, שמרבה לשתף פעולה עם פורסיית), את הרקדנים. זהו מחול אסתטי ויפה, אילו לא הוכנסו בסדר שלו מיני גורמים מרגיזים, המפריעים למבנה המסודר, האסתטי, ואי-סדר זה מצביע על חוסר אונים, שהוא סימפטום מובהק של זמננו.

שיאו של המופע היתה היצירה "op.31", שגם בה יש תשובה משכנעת לשאלה, האם אין הדה-קונסטרוקציה מוליכה למבוי סתום. הבסיס לעבודה זו הן "הוואריאציות אופוס 31" מאת ארנולד שנברג, משנת 1928. ביצירה זו ניסה המלחין החדשני ליישם לראשונה את שיטת ההלחנה שלו - את 12 הטונים שלו - עם

אדוס: טלוס, באלט פרנקפורט
כור: ויליאם פורסיית, צלם: דומיניק מנצוס
BALLET FRANKFURT EIDOS: TELOS
CHOR: WILLIAM FORSYTHE. PHOTO: DOMINIK MENTZOS

"חלל קטן", באלט פרנקפורט, כור: ויליאם פורסיית
צלם: דומיניק מנצוס
"SMALL VOID", BALLET FRANKFURT, CHOR: WILLIAM FORSYTHE
PHOTO: DOMINIK MENTZOS

מה שפורסיית עושה למעשה הוא להעיק לרקדן עצמיות, כן שהוא שווה בין שווים. כן נוצרת שלימות חדשה, השונה מקודמתה באיכות הפראדיגמות שלה

**מאז 1982 ועד היום לא
הובן פורסיית המהפכן
כראוי. "אופוס 31" שלו
מוכיח בכוח אדיר, שהוא
היוצר העכשווי שהשפיע
יותר מכל אחר על
התפתחות אמנות
המחול בימינו.**

נוצרת שלימות חדשה, השונה מקודמתה
באיכות הפראדיגמות שלה.

העדר שיווי המשקל יוצר אי-שקט.
הסינכרוניות של התנועה הקיבוצית מופרעת
על ידי כך, שחלק מן הקבוצה נע בקצב שונה
מעט מהכלל, שעה שקבוצה זו מתחילה לבצע
ואריאציה. המבנה הכוריאוגרפי אינו מפסיד
את הצורניות והאחדות הפנימית שלו, אבל
זוכה למתח ואופי.

מאז 1982 ועד היום לא הובן פורסיית המהפכן
כראוי. "אופוס 31" שלו מוכיח בכוח אדיר,
שהוא היוצר העכשווי שהשפיע יותר מכל אחר
על התפתחות אמנות המחול בימינו.

"אדוס: טלוס", באלט פרנקפורט
כור: וויליאם פורסיית, צלם: דומיניק מנצוס
BALLET FRANKFURT "EIDOS: TELOS"
CHOR: WILLIAM FORSYTHE, PHOTO: DOMINIK MENTZOS

תזמורת גדולה. שיטתו הרחיבה בצורה ניכרת
את מגוון הצלילים. שנברג שאף גם לשינויים
מהותיים באסתטיקה המוזיקלית. שנברג דגל
בשוויון בערכם של כל הצלילים, ופורסיית
מגשים גישה זו על ידי יחס שווה לחלוטין לכל
רקדן ורקדן. המבצעים "מתנפלים" בלהיטות
על התנועות ומטביעים את הצופה בזרם אדיר
של רגשות מתחלפים. מנעד הרשמים נע
מעצבנות מרגיזה ועד להדגשות זוהרות ממש.

הם מבשרים את המחול העכשווי, איש לא
יצליח להתעלות מעליהם. לא מדובר בסתם
זיקוקי דינור - כפי שמתברר מניתוח שכלתני
של מה שיצר הכוריאוגרף.

מעיד שנברג על יצירתו, שבה "כל צליל,
שמצרפים לו צליל התחלתי שונה, הופך אותו
לבעל משמעות מפקפקת. בדרך זו נוצר מצב
של אי-שקט, אי-שיווי משקל... השיטה,
שבעזרתה נוצר מחדש שיווי-המשקל נראית לי
כרעיון המרכזי של החיבור כולו".

פורסיית מגשים תיזה זו בתנועה. הוא מעמת
את שיטת 12 הטונים עם תנועות הבאלט
הקלאסי והניאו-קלאסי, שאחר מקורותיהם
הוא מתחקה. הערך השווה של כל הצלילים
בשיטת 12 הטונים מקביל אצל פורסיית
לתפקיד שמעניק הרקדן כפרט לתנועה באופן
אישי. הוא מוותר על כל קישוט, והמחול אינו
מתפקד עוד על בסיס מערכת חוקים
אובייקטיבית כלשהי.

מה שפורסיית עושה למעשה הוא להעניק
לרקדן עצמיות, כך שהוא שווה בין שווים. כך

חולפן חיזורי למחול - מתנ"ס מטה אשר
MATCH ASHER CENTER OF THE PERFORMING ARTS

מנהלת אומנותית - יהודית ארנון
מרכזת מגמת מחול לבגרות - אילנה ליבן
מרכזת סדנה - עינב לוי
מנהל אדמיניסטרטיבי - זאב אבנון
קיבוץ געתון, ד.ג. מעלה הגליל 25130
טל. 04-9859852, פקס. 04-9858437

המקצועות הנלמדים וצוות המורים

- באלט קלאסי • איריס ברסלב, חנקה פראן, עינב לוי, מיכל חסון
- מחול מודרני • עדה אורני, אורלי בן-בסט, מיכל חסון, רחל שפירא
- פרח גבעתי, אביטל כהן
- מחול ג'אז • איריס ברסלב
- קומפוזיציה • איה הסנוט, יהודית ארנון
- מודעות גופנית • יהודית ארנון
- כתב תנועה • איה הסנוט
- רפרטואר • רקדני להקת המחול הקיבוצית
- פלדנקרייז • ליאור פסח
- מוסיקה וכלי הקשה • ליטו זילברשטיין
- תולדות המחול • טליה פרלשטיין, אילנה ליבן
- אמנות פלסטית • יעקב חפץ
- פסנתרניות • באלין זינה, בלומנטל נטשה, גורדון פולה, קגן גלינה

**באולפן לומדים ילדים מבייתה א' ומעלה, וכן קיימת מגמת בגרות
במסגרת האולפן פועלת סדנת מחול
במשך כל ימות השבוע כהכנה לריקוד מקצועי.
מתקבלים תלמידים לסדנת המחול לשנתיים, או שלוש לאחר לימוד קודם במחול.
מזכירות האולפן: נורית לשד, גלית אבשלום**

מחול בישראל

רבעון לענייני מחול

**צלצל ואתה
מנדי לשנה**

טל': 04-8344051

מנוי לשנה במחיר של 90 ש"ח בלבד!